

Şa Ismā'îl û Qambartā

1. PĀŞĀYAK abê la mamlakatêkî wakû mamlakatî bayâzamîndā. am pāşāya wajāxi kôr abê. muddatêkî zôr nož û itā'atî xwāy xōy akā. la pāş muddatawdwā bānî wazîrî dasta'astî akā, alê, 'ay wazîr, tō la jêgāy min wakil (bi)ba tā wakû min ačim bō darwēşî, bizānin xwā çî akā.' wazîr dā nîşt la jêgāy pāşā, pāşā dastê jîlî darwēşîy la bar kird, rûy kirda şāx û kēw, ba zîkr û lā-ilāha-illallāy xōy.

2. La pāş muddatêkî zôr tûşî kâbrāyakî rîşs'pî bû. kâbrāy rîşs'pî su'ālî lē kird, wutî, 'ay pāşāham, tō çî akay lēra, ba çî dardê g'riftārî?' wutî, 'bāla gardānî sari bim, agar azānî min pāşām ayşzānî ba çî dardê g'riftārîm.' wutî, 'bāşa, min û tō şartêk akayn. min sēwêkit ađamê, xwā awlāyakî nērînađ ađatê, nāwî nānēy tā wakû min êm, nāwî anēm. şart bē, agar tō amam lagał b'kay, tā wakû mirdin har la bar çāw'ma w la bîrim nāçê.' kâbrāy rîşs'pî dastî birda bāxalî, sēwêkî dar hēnā, dāya das pāşā. pāşā sēwî la das war girt, xistîa bāxalî û pāşawpāş gařāyawa bō mālawa.

3. Ka gařāyawa bō mālawa čûa sarawa, bānî ž'nakay kird, wutî, 'ay āfrat, xwā darûekî ba řahmatî lē kirdînawa.' sēwî kird ba sē latawa, latêkî xōy xwārdî w latêkî dā ba ž'nakay, latêkî bird bō māinakay. sēwyān xwārd, la pāş muddatêkî zôr xwā awlāyakî dānē wa māinakay jwānū-aspêkî bû.

4. Čaŋ muddatêkî ba sarā sūrā, kuř 'amrî gayšta syānza, bō čwārda ačê. la majlisî pāşā čaŋ kasānêk dā nîştibûn, su'ālyān la pāşā kird, wutî, 'ay pāşāham, zôr hayfa bō am kuřa ka xalq bānî akā bē-nāw. ēma wā jwāna nāwêkî b'xayna sar tā sāhēbî ēt, nāwî anē.' pāşā wutî, 'b'irākānim, nātwānim min la xōmawa nāwî binēm tā sāhēbî nayat.'

5. Lam guftûgōyāā bûn, taq yakêk la dargāy dā. pāşā farmûy, 'b'čin, b'zānin kēya la dargā ađā.' čûn, dargāyān kirdawa, ka tamāşāyān kird, kâbrāyakî rîşs'pî la bar dargā wastāwa, dāwāy pāşā akā. xabaryān bird bō pāşā, wutî, 'ay pāşāham, kâbrāyakî rîşs'pî la bar dargā wastāwa, dāwāy tō akā.'

6. Pāšā ba rā-kirdin čū ba istiqbālīawa, baxērāt'nēkī zōr jwānī kird wa 'izzat hūrmatekī jwānī girt, majlisī bō tarxān kird, kuṛī bō hēnāya pēšawa. bānjī kuṛī kird, wutī, 'ay nawjwān, wara, dā nīša.' kamarbastayakī jwānī kird, bānjī_dā ba gōyā, nāwī nā šā ismā'il, wa bānjī jwānū-aspi kird, nāwī nā qambartā. wulāxī kamarbasta kird, du'āy ba sarā xōn.

7. Lam guftūgōyāā būn, māmāy rīšs'pī wun bū. xalqaka bānjī kirda pāšā, wutī, 'ay pāšāham, ama či siṛēk bū pišānī ēmat dā? bō či xabari ba ēma nadā?' wutī, 'b'rākānim, sōnjī_dām la bar dargā ka nāwī zāvīr nakam, la bar awa pāk ū piš ziyaratī akā gunāhbār *nābē.' xalqaka bama zōryān pē xōš bū. hič q'sayakyān nakird.

8. Čan muddatēkī ba sarā sūrā, bāwkī kuṛ bānjī kird, 'ay šā ismā'il, bifarmū, či k'ček ḥazī lē akay wa či k'čē dāwā akay, tā wakū min bōṭ biyhēnim.' kuṛ jwābī_dāyawa, wutī, 'bāba gyān, min žinim nāwē, tā min bimēnim žin nāēnim.' wutī, 'ay kuṛī xōm, pyāwī čāk ba. tā wakū min māw'm la dīnyā, namirduwim, bā minālī tō bibinim, čāw'm ba nāwčawānī m'nālīt b'kawē.' wutī, 'bāba gyān, yayrī qābila, min hič žinēk nāhēnim.' bāwk zōr la sarī naṛōi.

9. Kuṛ la pāš čaṇ rōžēk čan swārēkī ḥaṭ bižārd wakū xōy ganj, rūyān kirda čōl ū sahrā bō rāw ū rāwžgār. čan rōžēk sūrānawa law daštaā, la pāšānā kuṛ ba dūrbīn tamāšāy aw daštay akird, čāwī kawt ba āsik, la nāw bāxekā alawaṛān. la nāw am ās'kānaā ās'kēkī tyā bū, tawqēkī āltūnī la milā bū. wutī, 'ay b'rākānim, am ās'kāna ka wā alawaṛēn, aw ās'kayān ka wā tawqēkī āltūnī la milāya, awayān bō min, awānay ka wā alawaṛēn ba jyā, awānīš bō ēwa. rāwī xōtān b'kan, rāw batāl makan.'

10. Kuṛ rū-ba-rūy āsik rōyštīn tā lē nīzik būnawa. ka lē nīzik būnawa dawray ās'kyān_dā. kuṛ wistī ba dast biygirē. řafīqakānī naṣīḥat kird wa pēy wutin, 'b'rākānim, hatā mumkīnmān abē ba girtin biygirīn. ama zōr ḥayfa biykužīn. ama lagaṭ girtmān la majlisī bāwk'mā dāy anēyn. qābila la majlisī bāwk'mā ama dā bin'rē.' ka amānayān gō lē bū wutyān, 'bifarmū, hatā bōmān mumkīn bibē ba das aygirīn. agar mumkīnīš nabē awā dasaṭāt nīa.'

11. Kuṛ nīzik būawa lēy, dawrayān_dā ba hamūyān. ka dawray

aḍan tamāšā akā kuṛ, su'ālyān lē akā, alē, 'la sar sarī hač kasēkawa dar bičē min la gardinī aḍam.' āsik sarī barz kirdawa, ba sar sarī kuṛā bāzī dā. xalqaka wutyān, 'kāka gyān, ba sar sarī xōtā bāzī dā.' wutī, 'bīrākānim, ēwa lēra dā binīšin, min ačim ba dwāyā, tā nayhēnim nāmēwa.'

12. Rōi ba dwāy āsīkā muddatēkī zōr. ka tamāšāy kird āsik čūa xēwatēkawa. kuṛ la bar dargāy xēwataka wastā. žinēkī sarsipī la qāpīaka hāta darawa, wutī, 'ay nawjwān, bifarmū, dā baza, nān bīxō, isrāḥat bīka, injā bīrō.' wutī, 'dāya gyān, fāwīm hātuwata ēra. fāwīm bīdarawa. dā nānīšim, fāfiqakānim ba jē hēštuwa, abē bigafēmawa bō lāyān.'

13. Wutī, 'bālī gardānī sari bim, away tō dīwīta, awa fāwī tō nīa, awa kičī mina, kičī šēxul'araba. la mamlakatī xōy tōrāwa, hātuwata ēra, jardaī akā, bō ēmay ahēnē, ayxōyn. wa amaš la maktabī sāhīrī xōnuwyatī [xōnūatī], fērī am naw'a šītāna būwa, xōy akā ba kōtir, xōy akā ba āsik, xōy akā ba mār, xōy akā ba hamū šītēk. agar bīrwā ba min nākay bīčō la žūrawa, čāwu pē bīkawē.'

14. Kuṛ čūa žūrawa, čāwī ba kič kawt, ḥaqīqatan qīsakay rāst bū. tā wakū dāykī kič nān ū čēšti bō kirdin kuṛ dastasiṛ ū āwēnay xōy lagaī kičā gōfīawa. ba tīrī 'išqī yak gīriftār būn. kuṛ nānī xwārd, isrāḥatī kird lawē, pāšawpāš gaṛāyawa bō lāy fāfiqakānī, wutī, 'bifarmūn, bā bīrōynawa bō mālē. fāw batāl bīkan.' gaṛānawa bō mālē.

15. Bāwkī kuṛ hāt ba pīr kuṛawa, wutī, 'ay kuṛ, tō ba qawlī ḥawt rōž čūyt, imrō dū rōža, gaṛāytawa.' wutī, 'bāba gyān, naxōšim, dastim lē maḍa.' kuṛ hātawa bō mālawā, la sar qarawēla lēy kawt, sē šaw ū sē rōž haī nas'tā. duxtūryān abirda sar, hič naxōšīyakī nīa.

16. Kuṛ āmōzāyaki zōr zīraki abē. bāwkī kuṛ bānī akā, alē, 'agar bēt ū tō bīzānī kuṛ čiyatī min la dinyā čī taḥab akay atdamē.' wutī, 'bāša, māma gyān, min istā ačim bō lāy āmōzām, lēy apirsim, bīzānim čī dardēkīatī.' čūa lāy āmōzāy, wutī, 'āmōzā gyān, čōnī? bō čī wā akay? ba čī dardēk gīriftār bū'it? pēm bilē rāst, ḥazit la

kê kirduwa, wā naxōš kawtuwî?' kuř āhēki hař kēšā, wutî, 'āmōzā, ĥazim la kiči šēxul'arab kirduwa, la fiřāna mawqi'āya. abē bōm bēnin ba muddatî dū rōž āya sē rōž.'

17. Kič bāñî māmî kird, wutî, 'māma gyān, azānî? ĥazî la kiči šēxul'arab kirduwa. b'izāna la kōya, hatā zūa bōy bēna.' bāwki kuř hāt, wutî, 'bāla gardānî sari bim, la či šōnēkā, la či makānēkā, ba min biřē tā wakū ba zabrî āltūn bōt bēnim.'

18. Lēyān_dā, rōyştin, čaŋ wazirēk, čaŋ nāyibēki āqil kāyazēki jwānyān nūsi bō šēxul'arab ka, 'ĥaz akayn ba diyanî jnābî, bēy bō xizmatî min tā čāwîm ba nāwčawāni b'kawē.' am wazirāna hař stān, lēyān_dā, rōiştin bō māli šēxul'arab.

19. Ka čūna awē šēxul'arab la mālawā nabū, žinakay hāt ba pīryānawā, wutî, 'ba xēr bēn, ay miwānî 'aziz. bō či hātuwin, xēr hātuwin yān šafa?' wutî, 'wallāhî, xēr hātuwin. jnābî šēx la kōya?' wutî, 'la mālawā nīa. imfō hič, sibaynē ētawa.' intizāryān kird tā hātawā. dasî birda gīrfānî, kāyazî dar hēnā, dāya das šēxul'arab.

20. Ka šēxul'arab kāyazî xōŋawā wutî, 'āya am pāšayay ēwa, minî bō čia? min hič zararēkim nabūwā bō mamlakatî aw. ēstā wakūnē min bāŋ akā, čāwîm pē bikawē, mā'nāy čia?' wutî, 'wallāhî, zōr ĥaz akā ka bitbīnē, ka čāwî pēw b'kawē, ka bitnāsē.' wutî, 'bāša, bayānî inšā'allā lagařtān ēm, ba yakawā ačīn bō xizmatî pāšā.'

21. Bāñî kirda kuřakānî, wutî, 'ay kuř, kuřim, xōtān ĥāzir bikan, bayānî lagař'mā warin, b'čīn, b'izānīn čia.' kuřakānî wutyān, 'bāba gyān, ēma nāēyn.' lam ĥawt kuřay sē kuřyān hāt lagař bāwkyān, čwāryān la mālawā mānawā.

22. Wazirî pāšā hič q'say nakird tā niziki šār būnawā. lawēwa talafōnēki kird lagař pāšā, wutî, 'ay pāšāham, xōš bē. awā šēxul-'arabim hēnā w hātīn.' pāšā ba istiqbālēki jwānawā, ba xizmatēki jwānawā čūn ba pīr šēxul'arabawā tā dāyilyān kird ba mālawā. xizmatēki jwānyān kird, baxērāt'nēki jwānyān kird.

23. La pāš baxērātīn ū ħurmat lēy pirsī, 'yā šēx, azānī pāšā bō ċi janāb'itī hēnāwata ēra?' wutī, 'na wallā, ay wazīr.' wutī, 'bō awa hēnāwīati ka gulēk la bāx'itāya, pēškašī kuḥay bikay.' wutī, 'ay wazīr, kič bē, kiči min bē, hazārī wakū kiči min ba qurbānī kuḥ bē.' ka amay bīst kuḥ das-ba-jē ha¹ stā la jēgāy xōy, dastī šēxul'arabī māč kird.

24. Har aw daqīqa bāwkī kič, wakū šēxul'arab bē, bū ba wakīlī, ba wakīlī kič, kiči la kuḥ māra kird. šak'rāwyān xwārdawa, ašyāy būkēnīyān bō ħazīr kird, hamūyān bō pēčāyawa, bāryān kird bōy, ħāziryān kird. farmūy, 'yā šēx, imfō čwāršamma, rōžī čwāršamma ēyn bō būk.' wutī, 'zōr mubāraka.' du'āxwāzīv lē xwāstin. šēxul'arab gaḥāyawa bō māli xōyān, kuḥīš la māli māyawa.

25. Šēxul'arab bā bigayēnīnawa māli xōyān, kuḥ lēra dā nišē. šēxul'arab gaḥāyawa bō mālawā. ka nizikī māli xōyān bū am čwār kuḥay ka la mālawā nahātīn lagaḥi ba šimšērawa palāmārī bāwkīyān, dā, wutyān, 'bāba, 'aḣabā tō ama čia hēnāw'ita lagaḥi xō, am hamū štūmaka jwāna, am hamū āltūna?' wutī, 'wallāhī, kuḥī xōm, xuškakatānim dāwa ba kuḥī pāšāy am mamlakata 'azīma.'

26. Wutī, 'bāba gyān, ēma xuškī xōmān zāyī' nākayn, ba kuḥa pāšāy nādayn [nāyayn]. šēxul'arab wutī, 'ay kuḥī xōm, tāza kārēka w k'rāwa, la dasmān dar čū. š'taka abē ba 'ayba agar naydayn.' wutī, 'bāba gyān, ēma xuškī xōmān nādayn, tō kayfī xōta. imfō, imšaw sēšamma w—,' wutī, 'ēma bār akayn, lē aḣayn, aḣōyn. pāšā čāwī dar ē [ya]! bā aw āzāya bē ba dwāy kičā, biybā.'

27. Kuḥ, šā ismā'il, rōžī sēšamma čūa xizmatī bāwkī, wutī, 'bāba gyān, amawē imfō sarēk la dasgīrānim biḣam. ḥalālī xōma. ačim, čāw'im pē akawē w agaḣēma dwāwa.' wutī, 'biḣō, xwā āgāḣārī bē.' ka lēy dā, rōi kuḥ—wā kuḥ aḣwā—čāḣ muddatēk ba sarā sūrā w ka kuḥ tamāšāy kird, la šōnī dasgīrānī arzēkī ḥaḣ-ū-taḣa, hič makānēkī bō nīa w hič šōnēkī bō nīa, čōl ū hōl kas nāzānē bō kō čūn ū bō kō načūn.

28. Kuḥ marāqī kird, zōr xafatī xwārd. ka tamāšāy kird, la nāw

ägirdānēkā pārcayē kāyaz dā nⁱrāwa, bardēki pičkōlay xⁱrāwata sar. kuř dā bazī, nāmay xōjawā, nāmay māč kird. lēy nūsrābū, 'ay šā ismā'īl, rōhī širīnim, agar hātī ba dwāmā yān la šām yān la ḥalab amdōzītawā.'

29. Kuř pāšawpāš gařāyawa bō mālawā, čūwata sannūqī xōy, yak hagba pāray dā girt, wutī, 'ay bāba gyān, itir min ba du'ā. jārēki ka min nābīnⁱnawā. dasgīrānim rōyštuwa, ačim ba dwāyā, bⁱzānim la kō aydōzⁱmawā.'

30. Kuř lēy dā, rōī čan muddatēki zōr. la pāš muddatawdwā čāwī ba girdē kawt. tamāšāy kird, am girda xānūyakī lē kirāwa, la hič jēgāyakawa šōnēki nīa kuř bizānē ama čiy tyāya. kuř nāwī xwāy hēnā, gurzēki dā ba xānūa, lāyakī rūxān, ka diy kičēki zōr jwān hāt ba pīriawa. ka tamāšāy kird ama zōr zōr la dasgīrānī xōy jwāntira.

31. Pirsīy, 'kāka gyān, ištī čia hātuwīta qal'ay minawa?' wutī, 'pēm bilē, tō čī akay lēra ba tāqī tanyā?' wutī, 'kāka gyān, min kičī iślāmšāy pariānim. min ū sē birām, la sar ama ka kuřī qirālī firan dāwāy minī kird la bāwkim, birākānim řazāy la sar nabū, la sar away ka aw gāwira, min iślāmim, ēsta sē sāla am sē birāyam miqābil ba laškiri qirālī firan šař akan.'

32. Kuř lēy pirsī, 'nāey, jēgāy birākānitim pē bilēy, tā minīš bičim bō lāyān?' kič wutī, 'bāla gardānī sarit bim, bifarmū, imšaw iślāḥat bika, bayānī min řēgāy birākānimi pīšān adam.' kuř čūa sarawa, iślāḥatī kird. šawē, waxtī nūstin, tamāšāy kird, xōy ū am kiča la yak jēgā anūn. kuř dastī bird, šimšērī rūtī dar hēnā, la nāwārāstī hardūkyānā řāy kēšā la bar awa ka hičyān la yak nakawin, čūnka kuř šartī kirduwa lagař xwāy xōyā ka lagař hič kasēkā řā nabōrē tā šād nabē ba mirāzī malikay xōyā.

33. Bayānī lagař kuř hař stā [hastā] la xaw, nānī xwārd, kič wulāxi bō zīn kird, kuř swār bū, la qal'a hāta darawa. kič řēgāy pīšān dā, wutī, 'kāka gyān, am řēgāya bigira, ačita lāy birākānim.' kuř nāwī xwāy hēnā, wutī, 'qambartā, amawē la bardamī xēwatī am sē birāyā bimhēnīta xwārawa.' wulāx hař girt, la bardamī xēwatī am sē birāyā hēnāyā xwārawa.

34. Ka am sê birāya čawyān bam nawjwāna kawt ta'ajubyān mā lam naxša jwāna ka xwā xalqī kirduwa. ba harsēkyān la sar zīn dāyān girt, birdyāna nāw xēwatawa, wutyān, 'birā gyān, bifarmū, nānmān lagał bixō.' wutī, 'min nāntān nāxōm, ba šartēk šarī imfōtān bibaxšin ba min.' wutyān, 'nāni bixō, awa baxšimān ba tō.' kuř la nān xwārdinā bū, gøy la taplī jar bū. lam barawa ba nāwī šā ismā'ilawa la taplīyān dā.

35. Kuř, wakū šā ismā'il bē, xōy yarqī āsin ū pōlā kird, niqābī kēšā ba rūy xōyā, rūy kirda dūdānay maydānawa. tamāšāy kird, dēwēkī gawray bō hāta pēšawa, wutī, 'ay kuř, imfō xōyān nayānwērā bēna maydānawa, tōyān nārduwa? atkam ba tōzēk binēšt, ayxama kulōrī dānimawa.' kuř wutī, 'mal'ūn, ēra maħkama nīa. awaldast dasī kāfirāna, dasī xōt biwašēna.'

36. Dēw ba řiqawa dastī birda gurzī girān ka biykēšē ba tawqī sariā, biykāt ba qatray āw. kuř nayhēšt bigāta sar sarī, tuņ mačakī girt, wutī, 'mal'ūn, dasti tuņ bigira.' kuř gurzī fā takān, pēstī dasī ba gurzakawa hēnā, wutī,

'big'ra yak dastī min, 'umūdī girān;
agar zīnū māy ba mardim mazān.'

kuř gurzī dā ba taplī sarī, lagał arzaka jūtī kird.

37. Tā ēwārē dūsad pālawānī birinjīy ba šimšēr kird ba dū latawa. kuř gøy la taplī bašārat bū lē dirā, pāšawpāš gařāyawa bō lāy sē birāka. hātin ba pīriawa, wulāxyān lē girt, birdyāna žūrawa, xizmatekī jwānyān kird. am sē birāya zōr ta'ajubyān mā lam kuřa ka, 'am qūwat ū harakatay la kō būwa, yar az la xwāwa nabē? ama xalqī rūy zamīn nīa, šitēka la xwāwa bō ēma hātuwa.'

38. 'Aynī šit bayānī ka la xaw hał stā, ba bē pirs rūy kirda maydānawa. ka tamāšāy kird, kas nīa šar bikā lagał am kuřa pičkōłaya. kuř wutī, 'dōnē ba mintān awut, "tō čiyt hātuwīta šarawa?" imfō min ba ēwa alēm, warina pēšawa.' hičyān načūna pēšawa. kuř na'ratekī 'allāhū akbar'-ī kēšā, hamū dār ū bard hāta larzīn. xōy dā bam laškirā, dastī kird ba kuřtin. firsatyān la kuř

hênā, har çwār atrāfyān girt, ba tîr û ba şîr hamû gyānî kuŕyān kun kun kird. kuŕ amañay hōš bû, wutî, 'qambartā, hałim gira, fawtām.'

39. Qambartā hałî girt, birdî, la sar şāxêk ba aspāi kuŕ la sar pişti xista xwārawa. kuŕ bēhōš kawt. ba amrî xwā hazratî xidrî ziņa la sarî hāzir bû, dastêkî hênā ba laşi kuŕā, wutî, 'tō 'ayb nākay bō am birîna anālēnî? hał sta, zû bigara lāy birākānî. İsta bōt agirîn, alēn, "kuŕ kuŕāwa." bayānî lagał hał stāy nāwî xwā bēna. xēwatēkî sawz la sarû hamûyānawa hał dirāwa, ama hamûy sihra. şimşērēk bikeša ba nāwafāstî aw xēwata sawzaā, itir hiç nāmēnē.'

40. Kuŕ gaŕāyawa bō lāy am sē birāya. hātin ba pîriawa, lēyān pirsî, 'tō la kō bûy?' wutî, 'tōzē iŕim bû, çûm, jē-ba-jēm kird, gaŕāmawa.' aw şawa isrāhatî kird, bayānî zû hał stā, xōy gayāna xēwata sawzaka, şimşērēkî pyā kēšā. ka tamāšāy kird, bû ba tōz û xōl. kuŕ çāwî xōy girt. ka çāwî hał biŕî aw sē kuŕa nabē lagał am dēwa kasî lē namāwa.

41. Kuŕ wutî, 'kāka gyān, itir min ba du'ā. ačim bō lāy marāqî xōmawa.' wutyān, 'ka mādam wāya ēmaš bikuza, injā biŕō; yān abē bēy lagałmānā bō māli xōmān, isrāhat bikay, injā biŕōyt.' kuŕ wutî, 'bifarmûn, bā biŕōyn.'

42. La rēgā birā gawrayān ba birā piçûkî wut, ba zimānî parî, wutî, 'agar xānû rûxābû xuŕkitim bō sar biŕa, kirāsakay bi^{da} la xōnawa, bōm bēna.' kuŕ rōi la pêşawa, tamāšāy kird xānûakayān lāyaki hātōta xwārawa. xuŕkî hāt ba pîriawa. wutî, 'ay xuŕk, min hātuwim, agar xānû rûxābû sari biŕim, kirāsakaŭ bi^{dam} la xōnawa, biybam bō kākam.' kiç wutî, 'kāka gyān, kuŕēk lam hāla, lam ŕaņa xānûy rûxānuwa. yak şaw lēra bû, bayānî hātuwa bō lāy ēwa.'

43. Kuŕ pāşawpāş gaŕāyawa, wutî, 'kāka, am kuŕa şawēk lāy xuŕkim miwān bû.' birā gawra lēy pirsî, 'ay şā ismā'il, tō çuyta xānûy ēma?' wutî, 'bałē, şawēk lawē bûm, bayānî hātim bō lāy ēwa.' kuŕ zōrî pē xōš bû. çûna mālawā, isrāhatyān kird, la pāşā birā gawrayān wutî, 'ay şā ismā'il, min hiç şitēk şik nābam, guŕēk la bāximāya pêškaşim kirdî.' kuŕ wutî, 'awā qabûlim kird.'

44. Birā gawra bû ba qāzî, birā piçûk bûn ba şāyat, kiçyān la kuř māra kird. şaw palî kuřyān girt, kirdyāna pardawa. kuř ka çûa žûrawa lēy nûst, gøy n^{ad}āya kiç. sē çwār şaw bam naw'a. şawēkyān kiç iznî la birākānî war girt, wutî, 'min imşaw ama taqî akamawa, bizānim kiça yān kuřa.'

45. Şawē 'aynî şit, kuř çû, lēy nûst. kiç lēfay la sar firē dā, wutî, 'ay kuř, bō çî hiç xôt la min nāgayēnî? la min jwāntiri das akawē?' kuř wutî, 'gyānakam, min ačim bō safar. nabā lam safara nagařē-mawa, la dwāy min tō minālît bû, nālēn, "ama bāwkî kēya?" aw waxta abē ba 'ayba bō tō. agar gařāmawa lagař xōm ařbam, agar nagařāmawa tō bō xôt şû akay ba yakēkî ka.'

46. Kiç amay zōr pē xōş bû, çû, ba birākānî wut, 'kāka, ama la bar awa dast lagař min tēkař nākā, safarî la bara. ka gařāyawa lagař xōy ambā.' birākānî wutyān, 'zōr bāşa.'

47. Kuř, wakû şā ismā'îl bē, rûy kirda am sē birāya, wutî, 'bā birōyn. wakû min am pyāwatiam lagař ēwa kird ēwaş ama lagař min bikan. lērawa kām rēgā daqîqayak zûtir ačēta şām û ħalab pēm biłēn.' wutyān, 'farmû.' birdyāna sar sē rēgā, wutî, 'kāka, am rēgāya ba sālēk ačē, am rēgāya ba şaş māñ ačē, rēgāy sēhamyān ba dū māñ ačēt, faqat harçiyak lērawa rōyştuwa nagařāwatawa.' kuř wutî, 'min la sar xwā ařōm.'

48. Kuř du'āxwāzîy lē xwāstin, lēy dā, rōî. yak māñ rēgāy birî, tamāşāy kird la şāxēk nûsrāwa, 'rēy hāt-û-nahāt.' kuř gøy nadāē [nāya], wutî, 'min la sar xwā ařōm.' tamāşāy kird çan hazār xēwat hař dirāwa, kasî tyā nîa. xēwatēk la hamûyān barztira, dū mināray lē kirāwa, yakēkyān la sarî binîa^{dam}, yakēkyān la laşî.

49. Kuř tōzēk xōfî kird, rûy kirda žēr am xēwatawa, tamāşāy kird çēşt lē nirāwa, çā lē nirāwa. hiç kasēkî lē nîa. kuř dastî kird ba nān xwārdin. qarawēlayakî lē bû, çûa sarî, pāl kawt. gøy girt, giřmagiřm û nālanālēk payā bû, wutî, 'çi ħarāmzādayak rûy kirdōta jēgāy min? nāldār [nālār] hātuwa nālim škānuwa, bāldār hātuwa bālim škānuwa.'

50. Kuř hāta darawa, bāñi kird, 'mal'un, hařařa maka, wara pēřawa. min imřaw mīwānī tōm, tā bayānī ba harčiyak alēy lagalit akam. agar mōfaq būy sarim biřa, agar miniš mōfaq būm wakū sag sarit abifim.' řařswār hāta pēřawa, dastī kuři girt, birdīa žūrawa, xizmatī kird tā bayānī.

51. Bayānī la xaw hař stān, dastyān xista nāw dasī yakawa, řūyān kirda maydān. řařswār wutī, 'ay nawjwān, min dilim nāya na ba řir na ba tix lagalit bikam, zōrān agirin. agar min tōm dā ba arzā nāwkužim, alqayak akama gōt, atkam ba 'abdi xōm. agar tōř minit dā ba arzā čim lē akay, lēm bika.' řa ismā'il wutī, 'am qisāna hamūy lāy min bāy filsēka. minit dā ba arzā, sarim biřa, agar miniš tōm dā ba arzā wakū sag sarit abifim.'

52. Dastyān dāya [yāya] yak, dastyān kird ba zōrān girtin. ĥaw^t řōž ĥičyān zafaryān ba yaktiri nabird. řōžekyān kuř sarī barz kirdawa, wutī, 'ay xwāya, xōt azānī ba čī dardēk giriftārim wa tūři čī abim. agar ařali hēnāwim ba das am mal'unawa bimda ba arzā, nařātīm bē. agar ařaliři nahēnāwim biydam ba arzā, nařātīm bē la das am darda.'

53. Kuř zōr pāřayawa la xwā, bāwaři kird ba řařswāra, wutī, 'yā xidrī ziņa, kayfi xōta.' dū řār řařswāri birda aw sar wa hēnāyawa, wakū čōlaka girti ba sar dasiawa, dāy ba arzā, palāmāri řimřēri dā, sarī biřē. řařswār firsati hēnā, qōpčay yaxay kirdawa, dū limō la sar siņi dar kaw^t. kuř dastī sārd bōwa.

54. Řařswār wutī, 'hař sta la sar siņim. māray min ū tō la 'arř ū qurř biřāwa, čunka min řartim kirduwa lagař xwā harči piřti min nadā la arz řūy pē nākam.' dastyān xista nāw dasī yak, řūyān kirda qasri řařswār. řařswār lawē kuři dā nā, čūa žūrawa, xōy gōři. ka hāta darawa kuř čāwi pē kaw^t la har dū dasgiranakay zōr řwāntira.

55. Kuř wutī, 'ay malika, min řartim kirduwa tā načim, dasgiranim naēnimawa, lagař tō řā nābōrim tā řād nabim ba mirāři

xōmā.' fašswār wutī, 'tō bō kə ači miniš xizmakārī wulāxakat abim, tāza min nāēlim tō ba tanyā biřōy.' wutī, 'čōn āfratēkī wakū tō bēt lagaī minā šāx-ū-dāx bikā?' wutī, 'čōn, ḥaw^t rōž zōrāni lagaī girtim, haman ačimawa aw barga ka tō minit dī.' kuř wutī, 'ka mādam wāya, bayānī xōt ḥāzir bika, biřōyn.'

56. Bayānī zū ba jūta swāra la qaī'a hātina darawa, rōyštīn tā dāxiī ba mamlakatī šām ū ḥalab būn. kuř wutī, 'ay qambartā, min liyāwit axama sar milit. či mālēk širī ḥalālī xwārdūwa la bar qāpiy aw mālā rām gira.' wulāx har la bayānī tā ēwārē sūrī xwārd ba nāw am šārā. ēwārē la bar qāpiy pīrēžinēk wulāx rā wastā.

57. Kuř la dargāy dā, wutī, 'dāya gyān, mīwān rā nāgiri?' wutī, 'kuřī xōm, agar ba māli dāykī xōtān rāzī abin kōṇarakāntān axama sar sarim.' kuř wulāxi rā kēšāya žūrawa, wutī, 'dāya gyān, wara, ama yak mist āltūn. bičō, la bāzār harči māī ayawē biykiřa, biy-hēnarawa, šitēkmān bō ēwārē ḥāzir bika.' pīrēžin čūa bāzār, harčiyakī lāzim bū kiřiy, hēnāyawa bō mālawā, nānēkī jwānī bō dirust kirdin.

58. ēwārē la paš nān xwārdin kuř wutī, 'dāya gyān, wakū bizānī kiči šēxul'arab hātōtawa ēra.' wutī, 'ba qurbānī bim, dū sāla hātuwinawa. kičakay šēt būwa, wā la žēr zamīna, hič kasēk nāwērē bičē ba lāyā.' kuř wutī, 'dāya gyān, tō atwānī, min šitēki adamē, la kunawa bōy fiřē dayta xwārawa?' pīrēžin wutī, 'kuřī xōm, amkužē, pārcā-pārcām akā.' kuř wutī, 'dāya gyān, agar hāt ū mirdi šart bē gummazēkī āltūn la sari bikam, ba tartībēkī jwān atnēžim.' pīrēžin wutī, 'ka mādam wāya ḥāzirim. čit haya bimdarē, bōy barim.' kuř wutī, 'bičō, dasikēk guī ū rēḥānim bō bēna.' kuř aṇustilay dasgīrānīy xista nāw rēḥānawa, dāya [yāya] das dāpīra.

59. Dāpīra lēy dā, rōī, la kunēk la sarbānawa bōy fiřē dāya xwārawa. kič la xwārawa wakū pišila palāmārī gulakay dā, hamūy

wurd kird, firēy dā. gōy la taqayak bū. ka čawī ba aṇustilay xōy kawt zirikānī, bēhōš kawt. la pāš sa'ātēk hōšī hātawa, wutī, 'kē bū am guḷay xista xwārawa? la bar xātirī xwā xōy āškirā bikāt.' pīrēžin wutī, 'agar šēt nīt ēm bō lāt.' kič wutī, 'wallāhī, hič šētiyak la sari minā nīa.'

60. Pīrēžin rūy kirda māli šēxul'arab, tamāšāy kird zōr qalabāliya, wutī, 'lā čin, min ačim kiči šēxul'arab čāk akamawa.' am xalqa gāltayān pē kird, wutyān, 'agar tō bičēta žūrawa lat-ū-pati akā.' wutī, 'min har ačim, čākī akamawa.' pāšā wutī, 'rēgāy bikan, bā bičēta žūrawa.' pāšā wutī, 'xōnī xōt la sar xōt.'

61. Pīrēžin čua žūrawa, dargāy dā xist. kič wutī, 'ay dāya, tu xwā, sāhēbī min la kōya?' wutī, 'kiči xōm, wā la lāy min mīwāna. istā ayhēnim, čawit pē bikawē.' pīrēžin hāta darawa, wutī, 'ačim kičakam ēnim, bōm bigirē yak darmānī māwa, aydamē tā zū čāk bētawa.' pīrēžin zū 'abāy dā ba sar, šā ismā'īla dwāy xōy xist, kirdī ba žūrī kičā.

62. Kič čawī pē kawt, la xōšiānā hič ārāmī nabū. kuř wutī, 'amāna hamūy bāy filsēka. tā zūa wara darawa, bā biřōyn.' kič wutī, 'čōnim abayta darawa?' kuř wutī, 'ēstā bičō, ba bāwki bilē hamāmi bō garm bikā, pāk xōw bišō, bilē, "bāba gyān, čwārbāxim bō biřāzēnarawa." aw waxta min ēm, wulāxi bō ēnim, lagał xōm aṭbam. inĵā birākāni āzā bin, bēn la dwāmānā.'

63. Kuř lagał pīrēžin hātina darawa, rūyān kirda šēxul'arab, wutyān, 'miždamān bi^darē, škur čāk būawa.' pāšā la xōšiā hał apaři, baxšišēkī zōrī dānē. awān rōyštīn, kič bānī kird, 'bāba gyān, min šēt nīm, bīmhenina darawa. bō či mintān xistōta ērawa?' bāwk ba pīriawa hāt, gurĵ hamāmyān bō garm kird, kičyān šit, birdyān bō čwārbāx.

64. Šawē kuř lagał pīrēžinā rōyština qarāyi čwārbāx, rūyān kird nāw bāxawa. pīrēžin ba dizīawa išaratēkī kird. kič wutī ba řafīqakānī, 'min tā sarāw ačim.' ba byānūy awawa kič xōy gayāna lāy kuř. kuř

swārī wulāxī kird lagał xōy, birdī tā sa'ātēk la mamlakat dūr kawtinawa, lawē dā bazīn. wutī, 'zōr xawim ē. rāni dā nē, bā sar bikama sar rāni, xawim lē bikawē.' kuř xawī lē kaw^t. řařswār wakū čōlaka ba dawryānā agařā la bar awa kas zafaryān pē nabā.

65. Bayānī lagał dinyā řūnāk bū kič tamāšāy kird, bāwkī lagał dūāņza lařkirā hātin. kič dastī kird ba giryān. řařswār wutī, 'qastam ba xwā, kuř xabar bikaytawa bam řimšēra ařkam ba dū latawa. ka dīt min la sar zīn kawtima xwārawa, kužrām, inĵā kuř xabar karawa.' řařswār hīč qisay nakird tā nizīk būnawa, bardamī am lařkira gawayay girt, dastī kird ba kuřtin tā tāqatī bū.

66. Kič ka čāwī pē kawt dastī řil būwa zōr giryā, firmēskēk kawta sar rūmatī kuř. kuř čāwī hał biřī, wutī, 'bō agirī?' wutī, 'hał sta, bizāna řařswār či akā.' kuř wakū kēč řāst būawa, swārī řaxš bū, xōy gayāna řařswār, wutī, 'tō isrāhat bika, nōray mina.'

67. Kuř kuřtārēkī zōrī lē kirdin. ka dīy bāwkī lagał ĥaw^t kuřakayā la sar girdēk řā wastāwin, kuř kamannī bō hał dān, har hařtyān wakū čōlaka girtinī, řāy kēšāna pēřawa. wutī, 'agar nāzānī min řā ismā'ili kuřī pāřāy bayāzamīnim. bō či tūřī am dardař kirdim?' wutī, 'āmān, 'afūm bika.' wutī, 'afūy ēwa la lāy kiča.'

68. Kuř birdī bō lāy kičakay, wutī, 'bifarmū, ama bāwk ū birākānita, čiyān lē akay lēy bika.' kič wutī, 'ēwa ka mintān māra kird lam kuřa bō či řēttān kirdim, dū sāfa lam žēr-arzā?' bāwkī wutī, 'kiči xōm, harčiyak būwa 'afūmān bō war bigira.' kič wutī, 'biřōn, la řāy xwā 'afū bin.'

69. Kuř ba sarbastī kiči bird ū řōī. řūy kirda māli kiči islāmšāy pariān, awiři lagał xōy hał girt. dāpīray bō aw sē birāya ba ĵē hēřt, wutī, 'ama la ĵyāti xuřktān xizmattān bikā.' zōryān pē xōř bū. kič tūtīkēkī pičkolay habū, nāwī wafādār, lagał xōy birdī. lēyān dā, řōyřtin, dāxil būn ba qarāy mamlakatī bāwkī kuřā.

70. Kiçi islāmšāy pariān wutī, 'ēma bō čī bičina nāwšār? lam bāxa xānūyak akayn, tyā dā anišin.' kuř wutī, 'zōr bāša.' kič kitēbī dar hēnā, ba zabri kitēb pārčayak law bāxay kird ba xānū. harčiyak la māli kič ū řašswār ū šēxul'arab bū hēnāya nāw am xānūa.

71. Waxtēk bāxawān gařāyawa, čāwī kawt bam xānūa, wutī, 'yā řabbī, ama čīa? ēstā min řōyštīm, hiči lē nabū.' tamāšāy kird awā šā ismā'il lagař sē kičā la sarbān tamāšāy am bāxa akan. bēřakay fiřē dā, řūy kirda māli pāšā, wutī, 'ay pāšāham, miždam biđarē. awā šā ismā'il lagař sē kičā hātuwinawa, la bāxā xānūyān kirdawa.'

72. Pāšā ba řā-kirdin čū bō lāy kuř, ba dargāy dā, kiči islāmšāy pariān dargāy lē kirdawa, wutī, 'bifarmū, bāba gyān, wara sarawa.' tamāšāy kird, am sē kiča yak la yak jwāntira, řazī la har sē žini kuřakay kird. pāšawpāš gařāyawa, bāñi wazīri kird, wutī, 'ay wazīr, ilāji kuř nakayn, biykužin? am sē kiča māra nakam šēt abim.'

73. Wazīr wutī, 'ay pāšāham, am kuřa ba zabri šimšēr amānay hēnāwa, ba tō nākužrē.' wutī, 'min aybam bō řāw, lawē ilāji akam.' pāšā kāyazēki nūsi, 'ay kuři xōm, sibaynē řāzir ba, ačīn bō řāw.' kuř wutī, 'bāba gyān, řāzirim.' kič wutī, 'pyāwī čak ba, mačō.' wutī, 'čōn nāčim?' bayāni lagař bāwkiā řōyštīn bō řāw. kič wutī, 'am tūtika lagař xō bara.'

74. Tā gayština šōnēk ka hič āwī lē dast nakawē, lawē dastyān kird ba nān xwārdin. šiftayakī zōr sōri bō kuř kirdibū, bō xōyši ba řyā. kuř ka xwārdī hamū nāwsikī xōy sūtān, wutī, 'bāba, tōzē āwim biđarē, kōr būm la tinūā.' wutī, 'kuři xōm, nāzāni řāwči āw ba čāwī xōy nādā?' wutī, 'čāwēkitim biđarē, qumēk āwi adamē.' kuř wutī, 'har dū čāwim dar hēna, pyāřay āwim biđarē.'

75. Har dū čāwī kuři dar hēnā, fiřey dā. tūtik haři girt, xistia žēr zimāniawa. kuři řūt kirdawa, ba řey hēšt, xōy hātawa bō mālawā. sad pōlisī nārd ba dwāy am sē kičā. kič, wakū řašswār bē, wutī,

'ēwa hiç qisa makan, bā biçim, bizānim ama çia.' kiç hāta darawa, wutī, 'çitān awē? warin, dā nişin, ēstā lagałtān ēyn bō lāy pāşā.'

76. Hamūyānī birda žūrawa, dargāy dā xist, gøy har sadyānī birī, dāya dastyān, wutī, 'ba pāşā bilēn, tā bayānī şā ismā'il mān taslīm nakā xākī mamlakatī ba tūraka abēžim.' pāşā wutī, 'fāyday nīa, i'lānī şař biḏayn lagałyān.' řaşşwār ba tāqī tanyā dastī kird ba şař, am dū kiçayş dū pyāla zahryān girt ba dasawa, ka řaşşwār kužrā amāniş biyxōn.

77. Hazratī xidr gayşta sar kuř, dastī hēnā ba çāwīā, wutī, 'ha! sta, firyāy řaşşwār bikawa, bizāna çi akā.' kuř wutī, 'wafādār, tō la pēşawa birō, ēstā miniş ēm.' tūtik ba piřtāw xōy gayāna mālawā, řūy kirda bardamī řaşşwār. řaşşwār girtī, māçi kird, wutī, 'āyāt kwā?' har yāriy akird, āwuřī adā ba dwāwa.

78. Şā ismā'il hāta qarāyī mamlakat, hamū dam ū çāwī xōy řaş ū pīs kirdibū bō awa kas nāynāsē. hāta nāw mamlakat, girtyān, wutyān, 'tō abē biçi bō şař lagał am kiçāna.' çū lagałyān bō lāy pāşā, wutī, 'ay pāşāham, wulāxī şā ismā'ilim biḏarē, am kiçānař taslīm akam.' wutī, 'biçō, biyba.'

79. Kuř swār bū, řūy kirda řaşşwār, dastī kird ba şař lagałī. wutī, 'tu xwā, agar şā ismā'ilī pēm bilē, şaqim bird.' wutī, 'řā ka, minim.' kiç řāy kird bō mālawā, şā ismā'il dwāy kawt. pāşā wutī, 'ba xwā, harsēkyānī bō girtim.'

80. Kuř gařāyawa, wutī, 'ay pāşāham, awā harsēkyānim bō hāzir kirdī.' pāşā dā nawī, qāçi māç kā. kuř şimşēri dā ba taplī sariā, kirdī ba dū latawa. kuř niqābī la řūy xōy lā bird, wutī, 'injā min qabul akan ba pāşā la jyāti bāwkim?' xalqaka wutyān, 'ēma ařxayna sar sarmān.' bū ba pāşā la jēgāy bāwkī. şād būn ba mirāzi xōyānā.

Sultān Maḥmū w řaşşwār

81. ŞAWĒK sultān maḥmū, hayāsi xās ū ḥasan mamandī ba şawgardī agařān ba nāw mamlakatā. ka tamāşāy kird jalabē ḥaywān